

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.411.005.01.2017
S/17/004

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie
ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin
T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11
llu@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	S/17/004 – Funkcjonowanie SPZOX w Lubartowie w wybranych aspektach
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Okres objęty kontrolą	Lata 2014-2017 (do zakończenia kontroli)
Kontrolerzy	1. Ewa Kulik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/55/2017 z dnia 4 kwietnia 2017 r. 2. Anna Kowalska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/56/2017 z dnia 4 kwietnia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubartowie (dalej: „SPZOX” lub „Zakład”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Łukasz Semeniuk, Dyrektor ¹ . (dowód: akta kontroli str. 5-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

W latach 2014-2016 Zakład osiągnął dodatni wynik finansowy, który systematycznie wzrastał z poziomu 294,8 tys. zł w 2014 r. do 1.666,6 tys. zł za 2016 r. Wpłynęło to bezpośrednio na poprawę wskaźnika rentowności netto oraz na zmniejszenie ujemnej wartości kapitałów własnych. We wskazanym okresie zobowiązania przewyższały wartość aktywów, a wskaźnik płynności finansowej I stopnia kształtował się poniżej poziomu uznawanego za bezpieczny. W celu zaspokojenia wymagalnych zobowiązań wobec dostawców i zapewnienia dostaw towarów i materiałów niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania SPZOX korzystał z pożyczek, których wysokość na koniec poszczególnych lat zmniejszała się. NIK zauważa jednak, że pożyczka z Siemens Finance Sp. z o.o. została zaciągnięta w nadmiernej wysokości, tj. o 700 tys. zł przewyższającej uzasadnione potrzeby Zakładu.

Wsparcie finansowe otrzymane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2007-2013³ oraz w ramach dotacji celowych jednostek samorządu terytorialnego, w szczególności podmiotu tworzącego Zakład – Powiatu Lubartowskiego, wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem określonym w zawartych umowach. Rozliczenia dokonane z jednostkami udzielającymi wsparcia były rzetelne i terminowe, a uzyskane efekty wpłynęły na poprawę jakości udzielanych świadczeń

¹ Od 8 marca 2011 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmierne utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dalej: RPO WL 2007-2013.

zdrowotnych. Stwierdzona w tym zakresie nieprawidłowość polegała na nieoznaczeniu zakupionego sprzętu numerami inwentarzowymi oraz znakami Unii Europejskiej i Funduszu Europejskiego, z którego uzyskano dofinansowanie.

Kontrola dwóch zamówień publicznych, o wartości przekraczającej równowartość 30 tys. euro, przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego wykazała, że udzielone zostały przez SPZOZ z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁴. Ustalone nieprawidłowości, wynikające m.in. z uchylecia przepisów wewnętrznych regulujących procedurę udzielania zamówień nieprzekraczających równowartości w polskich złotych 30 tys. euro (tzw. zamówień podprogowych) oraz braku wystarczającego nadzoru nad stanowiskami realizującymi zamówienia publiczne i zaopatrzenie polegały na:

- nierzetelnym działaniu SPZOZ przy udzieleniu czterech zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej 30 tys. euro, co skutkowało wydatkowaniem środków publicznych w łącznej kwocie 63,5 tys. zł z naruszeniem zasad określonych w art. 44 ust. 3 i art. 254 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵;

- wykazaniu nierzetelnych danych, w zakresie wartości zamówień udzielonych na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, w przekazanych Prezesowi Zamówień Publicznych rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach publicznych za lata 2014-2016.

Ponadto nie opracowywano planów zamówień publicznych, wbrew wymogom określonym w § 4 zarządzenia Dyrektora SPZOZ nr 34/2008 z dnia 28.07.2008 r. w sprawie Regulaminu udzielania zamówień.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Gospodarka finansowa

Opis stanu
faktycznego

1.1. W latach 2013-2016:

- bilans sporządzony na 31 grudnia po stronie aktywów i pasywów zamykał się kwotą odpowiednio: 12.919,9 tys. zł w 2013 r., 12.796,8 tys. zł w 2014 r., 17.244,6 tys. zł w 2015 r., 17.359,8 tys. zł w 2016 r.;

- ujemna wartość kapitałów własnych zmniejszyła się z 5.976,8 tys. zł na koniec 2013 r. do 2.955,1 tys. zł na koniec 2016 r.;

- stan środków pieniężnych zwiększył się z kwoty 109,9 tys. zł na koniec 2013 r. do 1.312,8 tys. zł na koniec 2016 r., a kwota środków o ograniczonej możliwości dysponowania – według rachunków przepływów pieniężnych – wahała się od 2,2 tys. zł na koniec 2013 r. do 11,1 tys. zł na koniec 2014 r.;

- rachunek zysków i strat wykazywał zysk netto w wysokości: 1.652,2 tys. zł za 2013 r., 294,8 tys. zł za 2014 r., 1.060,2 tys. zł za 2015 r., 1.666,6 tys. zł za 2016 r.;

- działalność operacyjna w latach 2013-2015 zamykała się stratami brutto, przy czym strata ze sprzedaży zmalała z kwoty 969,1 tys. zł za 2013 r. do 14,0 tys. zł za 2015 r. W 2016 r. na sprzedaży uzyskano zysk brutto w wysokości 660,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli tom I str. 12-17, 35-40, 58-64, 80-85)

Przychody ze sprzedaży produktów oraz towarów i materiałów w badanym okresie systematycznie zwiększały się i w latach 2013-2016 wynosiły odpowiednio: 40.695,4 tys. zł, 41.243,2 tys. zł, 43.161,4 tys. zł i 45.008,5 tys. zł. Ponad 96% przychodów (39.452,3 tys. zł za 2013 r., 39.712,4 tys. zł za 2014 r., 41.783,9 tys. zł za 2015 r. i 43.518,9 tys. zł za 2016 r.) stanowiły środki finansowe pozyskane z Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) z tytułu świadczenia usług medycznych.

⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm. Dalej: „ustawa Pzp”.

⁵ Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, ze zm. Dalej: „ustawa o finansach publicznych”.

Okolo 2,6% do 3,3% przychodów osiągniętych zostało z pozostałej sprzedaży (tj. pozostałej działalności medycznej i niemedycznej). W latach 2013-2016 przychody z tego tytułu wynosiły odpowiednio: 1.058 tys. zł, 1.344,9 tys. zł, 1.199,7 tys. zł i 1.410,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli tom I str. 14, 37, 61, 318-319)

Wraz ze wzrostem przychodów wzrastały również koszty działalności operacyjnej Zakładu, przy czym od 2015 r. odnotowano wolniejsze tempo wzrostu kosztów niż przychodów. Koszty działalności operacyjnej w latach 2013-2016 wynosiły odpowiednio: 41.711,8 tys. zł, 42.034,7 tys. zł, 42.829,3 tys. zł i 44.360,1 tys. zł.

Najistotniejszy udział w kosztach rodzajowych stanowiły wynagrodzenia: 47,5% (19.798,4 tys. zł) w 2013 r., 47,9% (20.132 tys. zł) w 2014 r., 46,8% (20.044,9 tys. zł) w 2015 r. i 48,9% (21.668,2 tys. zł) w 2016 r. oraz związane z nimi świadczenia pracownicze (ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia) stanowiące: 9,1% (3.788,3 tys. zł) w 2013 r., 9,4% (odpowiednio 3.943,5 tys. zł i 4.034,9 tys. zł) w latach 2014-2015 i 9,7% (4.293,6 tys. zł) w 2016 r. Koszty usług obcych systematycznie wzrastały i stanowiły 21,4% kosztów rodzajowych w latach 2013-2014 (odpowiednio 8.916,5 tys. zł i 9.007,4 tys. zł) oraz 22,6% w okresie 2015-2016 (9.692 tys. zł i 10.022,6 tys. zł). Koszty zużycia materiałów i energii w analizowanym okresie utrzymywały się na zbliżonym poziomie, przy czym najwyższe były w 2013 r. (7.059 tys. zł, 16,9% kosztów rodzajowych ogółem), a najniższe w 2016 r. (6.739,2 tys. zł, 15,2%).

Szybsze tempo wzrostu przychodów niż kosztów znalazło swoje odzwierciedlenie w rentowności netto mierzonej relacją wyniku finansowego netto do przychodów ogółem, która w latach 2015-2016 uległa poprawie, a w 2016 r. osiągnęła poziom uznawany za bezpieczny (od 3-8%). Rentowność netto w latach 2013-2016 wynosiła odpowiednio: 3,88%, 0,69%, 2,35% oraz 3,53%.

(dowód: akta kontroli tom I str. 14, 37, 61, 243, 319)

Zobowiązania ogółem na koniec poszczególnych lat analizowanego okresu utrzymywały się na podobnym poziomie i dopiero na koniec 2016 r. odnotowano ich spadek. Wynosiły one: 15.906,1 tys. zł (31.12.2013 r.), 15.806,9 tys. zł (31.12.2014 r.), 15.568,6 tys. zł (31.12.2015 r.) i 14.247,9 tys. zł (31.12.2016 r.), przy czym zobowiązania wymagalne stanowiły odpowiednio: 2.510,5 tys. zł, 700,5 tys. zł, 1.217,8 tys. zł i 1.524,1 tys. zł. W analizowanym okresie zmiana uległa ich struktura, gdyż na koniec 2013 r. 41% (6.529,4 tys. zł) stanowiły zobowiązania długoterminowe, a krótkoterminowe odpowiednio 59% (9.376,6 tys. zł), natomiast na 31.12.2016 r. zobowiązania długoterminowe wynosiły 34,2% (4.872,4 tys. zł), a 65,8% (9.375,5 tys. zł) krótkoterminowe.

W strukturze zobowiązań długoterminowych dominowały pożyczki, których udział na koniec lat 2013-2015 wynosił odpowiednio: 88,5% (5.780 tys. zł), 89,9% (7.213,2 tys. zł), 87,3% (5.613,2 tys. zł), a na koniec 2016 r. zwiększył się do 99,2% (4.832,6 tys. zł).

Największy udział w zobowiązaniach krótkoterminowych miały zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które stanowiły odpowiednio: 45,2% (4.235 tys. zł), 37,9% (2.947,9 tys. zł), 39,8% (3.639,7 tys. zł) i 44,9% (4.211,3 tys. zł). Znaczący udział w zobowiązaniach krótkoterminowych miały również zobowiązania z tytułów publicznoprawnych, które wynosiły w tym okresie odpowiednio: 19% (1.784,6 tys. zł), 18,7% (1.455 tys. zł), 16,9% (1.540,7 tys. zł), 17,4% (1.630,8 tys. zł) oraz zobowiązania z tytułu wynagrodzeń na poziomie: 13% (1.216 tys. zł), 15,7% (1.222 tys. zł), 13,8% (1.258,8 tys. zł), 14,6% (1.373,3 tys. zł). W przypadku zobowiązań krótkoterminowych pożyczki stanowiły 10,7% (1.000 tys. zł) na 31.12.2013 r., 16,3% (1.266,8 tys. zł) na 31.12.2014 r., 20,5% (1.871,3 tys. zł) na 31.12.2015 r. i 17,1% (1.600 tys. zł) na koniec 2016 r.

(dowód: akta kontroli tom I str. 116, 143, 169, 195, 244-246, 547)

Należności krótkoterminowe na koniec 2013 r. i 2014 r. utrzymywały się na zbliżonym poziomie: 3.615,5 tys. zł i 3.577,4 tys. zł, a w kolejnych latach wynosiły: 4.224,2 tys. zł (na 31.12.2015 r.) i 3.995,1 tys. zł (na 31.12.2016 r.). Były to przede wszystkim należności za miesiąc grudzień z tytułu usług medycznych wykonanych na rzecz NFZ.

W latach 2014-2016 wskaźnik płynności finansowej I stopnia⁶ na koniec poszczególnych okresów wahał się, ale w całym okresie był niższy od minimum bezpieczeństwa finansowego przyjmowanego w wysokości od 1,2 do 2,0. I tak wskaźnik płynności bieżącej na koniec 2014 r. wynosił 0,55, na 31.12.2015 r. - 0,52 i 0,60 na 31.12.2016 r.

W całym analizowanym okresie, z uwagi na ujemną wartość kapitałów własnych, wskaźniki złotej reguły bilansowej i finansowej⁷ były niższe od poziomu uznawanego za optymalny.

(dowód: akta kontroli tom I str. 243-246, 547)

Biegły rewident - w opinii z badania sprawozdania finansowego - w kolejnych latach zwracał uwagę na:

- ujemną wartość kapitału własnego, która wynosiła odpowiednio: na 31.12.2013 r. -5.976,8 tys. zł, na 31.12.2014 r. -5.682 tys. zł, na 31.12.2015 r. -4.621,8 tys. zł i na 31.12.2016 r. -2.956,1 tys. zł,
- zobowiązania przekraczające posiadane aktywa o kwotę: 2.986,1 tys. zł na 31.12.2013 r., 3.010,1 tys. zł na 31.12.2014 r., 3.461 tys. zł na 31.12.2016 r.⁸
- niepokrytą stratę z lat ubiegłych wynoszącą na: 31.12.2013 r. 18.467,8 tys. zł, 31.12.2014 r. 16.815,6 tys. zł, na 31.12.2015 r. 16.520,8 tys. zł, na 31.12.2016 r. 15.460,6 tys. zł.

Każdorazowo wskazywał także na potrzebę kontynuacji działań restrukturyzacyjnych w celu osiągnięcia dodatnich kapitałów własnych i poprawę płynności finansowej.

(dowód: akta kontroli tom I str. 101, 128, 154, 180)

Dyrektor SPZOZ wyjaśnił, że w okresie 2014-2016 nie podejmował działań naprawczych, lecz skupił się na kontrolowaniu kosztów. Działania takich nie podejmował również podmiot tworzący Zakład – Powiat Lubartowski.

Według Dyrektora Zakładu działania takie zostały przeprowadzone po objęciu przez niego stanowiska, tj. w latach 2011-2013. Było to m.in.: wprowadzenie segregacji śmieci, reorganizacja pracy salowych na nocnych zmianach oraz pracy traktu operacyjnego (zmiana dni pracy chirurgów), wprowadzenie elastycznych godzin przyjmowania i wypisu pacjentów, zakup aparatu EEG przy jednoczesnej rezygnacji z usług firmy zewnętrznej, wprowadzenie codziennej kontroli wykorzystywania energii cieplnej w okresie grzewczym, dostosowanie liczby personelu pomocniczego do zmniejszonego kontraktu, zoptymalizowanie liczby dyżurów medycznych, przeniesienie oddziałów i poradni z ul. Słowackiego do pomieszczeń przy ul. Cichej (oddział chorób płuc z jednoczesną zmianą jego profilu), wypowiedzenie niekorzystnych umów z zakresu ochrony radiologicznej oraz wynajmu urządzeń wykorzystywanych przez Dział Techniczno-Gospodarczy, zmiana banku obsługującego, zoptymalizowanie pracy techników rtg, zmiana lokalizacji Ratowniczych Zespołów Wyjazdowych, wprowadzenie minimalnej obsady zespołów ratownictwa karetek specjalistycznych, likwidacja oddziału terapii uzależnienia od alkoholu, likwidacja pralni szpitalnej z jednoczesnym zleceniem usługi firmie zewnętrznej, zoptymalizowanie liczby obsługi administracyjnej.

(dowód: akta kontroli tom I str. 101, 128, 154, 180, 533-534)

⁶ Relacja aktywów obrotowych pomniejszonych o należności z tytułu dostaw i usług powyżej 12 m-cy do kapitałów obcych krótkoterminowych pomniejszonych o kapitały obce powyżej 12 m-cy.

⁷ Określające stopień pokrycia majątku trwałego kapitałami własnymi oraz stopień pokrycia zobowiązań kapitałami własnymi.

⁸ Tylko na 31.12.2015 r. aktywa były wyższe od zobowiązań Zakładu o 1.676 tys. zł.

1.2. Przychody uzyskane w badanym okresie ze sprzedaży świadczeń opieki zdrowotnej w ramach umów zawartych z NFZ nie we wszystkich przypadkach pokrywały koszty ich udzielania. Analiza wyniku finansowego na poszczególnych ośrodkach kosztów wykazała, że Zakład ponosił m.in. stratę na leczeniu zamkniętym (w szczególności w zakresie izby przyjęć).

Dyrektor SPZOZ wyjaśnił: wysokość przychodów z tytułu umów zawartych z NFZ ograniczona jest do limitów określonych w poszczególnych rodzajach umów. Z racji zapotrzebowania na świadczenia zdrowotne oraz ustawowy obowiązek udzielania opieki zdrowotnej w stanie zagrożenia utraty zdrowia lub życia, realizowanych jest więcej świadczeń (tzw. „nadwykonania”), za które NFZ nie płaci lub płaci częściowo w drodze zawartych ugód. Istotny jest również fakt, że cena punktu rozliczeniowego w leczeniu nie wzrosła od 2012 r. przy jednoczesnym wzroście kosztów, w szczególności takich jak wynagrodzenia, materiały medyczne i leki.

(dowód: akta kontroli tom I str. 203-242, tom II str. 346)

SPZOZ nie wprowadził dotychczas rachunku kosztów udzielania poszczególnych procedur medycznych, w związku z tym nie analizował rentowności świadczeń kontraktowanych przez NFZ. Dyrektor Zakładu wyjaśnił, że nie prowadził wyceny procedur medycznych, a tym samym nie analizował rentowności wyceny punktu wskazanego przez NFZ, gdyż taki obowiązek nie wynikał z żadnego aktu prawnego. W świetle rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 lipca 2015 r. w sprawie zaleceń dotyczących standardu rachunku kosztów u świadczeniodawców obowiązek taki dotyczy tych świadczeniodawców, którzy zawarli umowę z Agencją Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, a SPZOZ takiej umowy nie podpisał. Jednocześnie Dyrektor stwierdził, że w okresie objętym kontrolą sporządzano rachunek zysków i strat ogółem i na ośrodkach kosztów (wg komórek organizacyjnych) w układzie miesięcznym. Według Dyrektora metoda ta zapewniała precyzyjne i wiarygodne dane o miesięcznych kosztach, które przekazywane były w celach informacyjnych osobom odpowiedzialnym za nadzór nad danym ośrodkiem kosztów (tj. na których działalność zawarte są umowy z NFZ). Służyły one wyłącznie monitorowaniu kosztów i nie skutkowały podejmowaniem działań mających na celu ich zmniejszenie, gdyż – w ocenie Dyrektora - należałoby ograniczyć udzielanie świadczeń medycznych.

(dowód: akta kontroli tom I str. 203-242, 534, tom II str. 346)

1.3. Stan zobowiązań SPZOZ z tytułu pożyczek w poszczególnych latach przedstawiał się następująco:

- na koniec 2013 r. 6.780 tys. zł stanowiła tzw. pożyczka restrukturyzacyjna udzielona w dniu 29.03.2006 r. przez Starostwo Powiatowe w Lubartowie⁹;
- na 31.12.2014 r. łącznie 8.480 tys. zł, w tym 5.780 tys. zł pożyczka restrukturyzacyjna z 2006 r.¹⁰, a 2.700 tys. zł pożyczka zaciągnięta (24.07.2014 r.) w Siemens Finance sp. z o.o. (na kwotę 3.000 tys. zł);
- na 31.12.2015 r. razem 7.484,5 tys. zł, w tym 5.113,2 tys. zł pożyczka restrukturyzacyjna z 2006 r.¹¹, 2.100 tys. zł pożyczka z Siemens Finance sp. z o.o., 271,3 tys. zł pożyczka udzielona przez Magellan S.A. (4.12.2015 r. w kwocie 370 tys. zł);
- na 31.12.2016 r. 6.432,6 tys. zł, w tym 4.113,2 tys. zł pożyczka restrukturyzacyjna z 2006 r., 819,4 tys. zł odsetki z odroczonym terminem płatności od pożyczki restrukturyzacyjnej z 2006 r. i 1.500 tys. zł pożyczka z Siemens Finance sp. z o.o.

(dowód: akta kontroli tom I str. 115-116, 142-143, 168-169, 194-195)

⁹ 749,4 tys. zł stanowiły odsetki z odroczonym terminem płatności od pożyczki restrukturyzacyjnej

¹⁰ 807,5 tys. zł stanowiły odsetki z odroczonym terminem płatności od pożyczki restrukturyzacyjnej

¹¹ 819,4 tys. zł wynosiły odsetki z odroczonym terminem płatności od pożyczki restrukturyzacyjnej

1.3.1. W latach 2014-2016 Zakład korzystał ze środków finansowych otrzymywanych na podstawie umów pożyczek krótkoterminowych zawieranych z podmiotem tworzącym - Powiatem Lubartowskim.

W 2014 r. było to łącznie 3.000 tys. zł, w tym 2.000 tys. zł z tytułu pożyczki udzielonej 20.12.2013 r. (środki te wpłynęły na rachunek Zakładu w styczniu 2014 r. i zostały spłacone w dwóch ratach: 700 tys. zł 25.08.2014 r. i 1.300 tys. zł 19.12.2014 r.) oraz pożyczek z 5.06.2014 r. i 2.07.2014 r. udzielonych w kwotach po 500 tys. zł (spłaconych odpowiednio 17.06. i 15.07.2014 r.).

W 2015 r. Powiat pożyczył SPZOZ 1.000 tys. zł, które wpłynęło na rachunek bieżący Zakładu 8.01.2015 r. na podstawie umowy z 30.12.2014 r. Spłata pożyczki nastąpiła 17.12.2015 r.

W trakcie 2016 r. SPZOZ dziewięciokrotnie pożyczył z Powiatu 1.000 tys. zł na podstawie umów zawartych w dniach: 9 lutego, 3 marca, 6 kwietnia, 30 maja, 28 czerwca, 21 lipca, 22 września, 7 listopada, 2 grudnia. Zwrot środków finansowych następował po kilku dniach.

Dyrektor SPZOZ wyjaśnił, że środki finansowe pochodzące z pożyczek krótkoterminowych zaciąganych w Starostwie Powiatowym były przeznaczane na wypłaty wynagrodzeń pracownikom Zakładu. Powodem ich zaciągania był i jest sposób rozliczania kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, gdyż termin zapłaty przez NFZ wynosi 14 dni od daty wpływu faktury, a SPZOZ może ją wystawić dopiero na początku następnego miesiąca. Natomiast wynagrodzenia, zgodnie z regulaminem wynagradzania obowiązującym w Zakładzie powinny być wypłacone w terminie do 10-go dnia każdego miesiąca.

(dowód: akta kontroli tom I str. 307-317, 527, 532)

1.3.2. W 2014 r. w wyniku udzielenia zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego¹², SPZOZ zawarł w dniu 24.07.2014 r. umowę pożyczki długoterminowej z Siemens Finance Sp. z o.o. z terminem spłaty do 30.06.2019 r. Środki finansowe pozyskane na tej podstawie (w wysokości 3.000 tys. zł) zostały przeznaczone w 77% (2.300 tys. zł) na spłatę (w lipcu i sierpniu 2014 r.) wymagalnych zobowiązań wobec dostawców (za 2014 r.). Pozostałe 700 tys. zł zostało przekazane 25.08.2014 r. na rachunek Starostwa Powiatowego w Lubartowie, tytułem spłaty części pożyczki zaciągniętej w grudniu 2013 r. (w łącznej wysokości 2.000 tys. zł), mimo że termin jej spłaty określony został na 20.12.2014 r.

(dowód: akta kontroli tom I str. 247-288, 307-317, 527, 532, 539)

Według wyjaśnienia Dyrektora SPZOZ: wysokość pożyczki w Siemens oszacowano na podstawie zobowiązań wymagalnych wobec dostawców na 31.12.2013 r., które wynosiły 2.251,2 tys. zł, przy uwzględnieniu pojawiających się na bieżąco zobowiązań wymagalnych. Zobowiązania wymagalne (na 31.12.2013 r.) zostały uregulowane w pierwszym półroczu 2014 r. z bieżących środków finansowych, w związku z tym na 30.06.2014 r. SPZOZ nie posiadał już zobowiązań wymagalnych za 2013 r., lecz zobowiązania wymagalne za 2014 r. w zbliżonej wysokości (2.226,5 tys. zł). Ich bieżącej spłaty dokonywano ze środków własnych kosztem np. nieodprowadzania odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

W ocenie Dyrektora SPZOZ zaciągnięcie pożyczki w Siemens Finance Sp. z o.o., oprocentowanej w wysokości 4,92% + Wibor1M (np. w miesiącu sierpniu 2014 r. 1,65%), z ekonomicznego punktu widzenia było korzystniejsze niż ewentualne koszty związane z zaprzestaniem płatności wymagalnych zobowiązań wobec dostawców (odsetki ustawowe na poziomie 13% w 2014 r. oraz koszty zastępstwa

¹² Którego przedmiotem była usługa udzielenia kredytu/pożyczki.

procesowego w przypadku powstania sporów sądowych) oraz wstrzymanie dostaw towarów i materiałów niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania Zakładu.

(dowód: akta kontroli tom I str. 307-317, 527, 532)

Dyrektor SPZOZ, odnosząc się do powodów przeznaczenia 700 tys. zł na spłatę pożyczki zaciągniętej w grudniu 2013 r. w Starostwie Powiatowym, stwierdził, że pożyczka ze Starostwa (w wysokości 2.000 tys. zł) została przeznaczona w kwocie 1.000 tys. zł na terminową wypłatę wynagrodzeń, a w pozostałej części (1.000 tys. zł) na spłatę zobowiązań z 2013 r. W momencie zawarcia umowy pożyczki ustalono nieformalnie ze Starostwem, że Zakład pozyska pożyczkę z innego źródła na zapłatę zaległych zobowiązań i jednocześnie część przekazuje do Starostwa tytułem spłaty zaciągniętego zobowiązania. Mimo, że ustalenia te nie zostały zawarte na piśmie, po otrzymaniu pożyczki z Siemens przekazano Starostwu 700 tys. zł tytułem spłaty.

(dowód: akta kontroli tom I str. 578-581)

1.3.3. W dniu 4.12.2015 r. Dyrektor SPZOZ zawarł umowę pożyczki z Magellan S.A., na podstawie której pozyskał środki finansowe w wysokości 370 tys. zł. Analiza dokumentacji księgowej i wyciągów z rachunków bankowych wykazała, że zostały one wykorzystane na zapłatę części zobowiązań wynikających z faktury wystawionej przez wykonawcę remontu traktu porodowego, realizowanego w ramach projektu pn. „Poprawa jakości i dostępności świadczeń medycznych przez dostosowanie do obowiązujących przepisów prawa SPZOZ w Lubartowie. Etap I”. Według zapisów umowy ostateczna spłata pożyczki nastąpić miała w terminie do 31.05.2016 r. (zgodnie ze zmianami wprowadzonymi na podstawie aneksów nr 1 i nr 2 zawartych 29.02.2016 r. i 25.03.2016 r.). W dniu 28.12.2015 r. Zakład spłacił 98.736 zł kapitału, a pozostałą część 20.05.2016 r., tj. przed terminem wyznaczonym umową, bezpośrednio po wpływie w dniu 19.05.2016 r. refundacji z Ministerstwa Finansów. Łączne koszty zaciągnięcia pożyczki wyniosły 7.778 zł.

Według wyjaśnienia Dyrektora SPZOZ rozliczenie finansowe projektu uwarunkowane było zapisami aneksu nr 3 z dnia 30.11.2015 r. do umowy o jego dofinansowanie, zgodnie z którym ostateczne zakończenie finansowe jego realizacji nastąpić miało do 15.12.2015 r., dlatego byliśmy zobowiązani do terminowej zapłaty faktur wykonawcom. Wybrana została oferta spoza sektora bankowego ze względu na brak zdolności kredytowej (ujemne kapitały). Prowadzone wcześniej rozmowy z bankami, nie doprowadziły do podpisania umowy kredytowej w rachunku bankowym, także z powodu braku możliwości udzielenia zabezpieczenia w formie wymaganej przez banki, tj. poręczenia przez podmiot tworzący. Magellan S.A. jako jedyna z firm, z jakimi prowadzone były rozmowy, wyraziła chęć zawarcia umowy w krótkim terminie (ok. jednego tygodnia). Pozostałe podmioty (Europejski Fundusz Medyczny S.A. i M.W. Trade S.A.) odmówiły udzielenia pożyczki ze względu na krótki okres jej realizacji i obowiązujące procedury wydłużające okres podjęcia decyzji. W ocenie Dyrektora zaciągnięcie pożyczki w Magellan S.A., oprocentowanej w wysokości 5,94%, z ekonomicznego punktu widzenia było korzystniejsze niż ewentualne koszty związane z zaprzestaniem płatności wymagalnych zobowiązań wobec dostawców (odsetki ustawowe na poziomie 7%, odsetki od transakcji handlowych 9,5% oraz koszty zastępstwa procesowego) oraz wstrzymanie dostaw towarów i materiałów niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania Zakładu.

(dowód: akta kontroli tom I str. 289-302, 529-530, 537)

1.3.4. W zobowiązaniach SPZOZ - w okresie objętym kontrolą – istotną pozycję zajmowała pożyczka długoterminowa w kwocie 10.000 tys. zł udzielona przez Starostwo Powiatowe w Lubartowie na podstawie umowy z 29.03.2006 r. (tzw. pożyczka restrukturyzacyjna). Uzasadnieniem jej zaciągnięcia (według treści umowy zmienionej aneksem z 7.09.2006 r.) była spłata zobowiązań SPZOZ wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), Państwowego Funduszu Rehabilitacji

Osób Niepełnosprawnych (PFRON), pracowników oraz dostawców, a także zakup sprzętu i wyposażenia oraz roboty remontowe i modernizacyjne w obiektach Zakładu.

Według wyjaśnienia Dyrektora SPZOZ pożyczka faktycznie została wykorzystana w pełnej wysokości na zapłatę: zobowiązań wobec ZUS (2.414,0 tys. zł) i PFRON za lata 2005-2006 (403 tys. zł), odsetek od wypłaconych wynagrodzeń z tzw. „ustawy 203” (1.437,5 tys. zł), zobowiązań z zawartych ugód restrukturyzacyjnych (1.398,7 tys. zł), za dyżury lekarskie z okresu 1996-1999 (469,1 tys. zł), zobowiązań „z bilansu otwarcia 2005 r.” (996,5 tys. zł), z tytułu wynagrodzeń z tzw. „ustawy 203” należnych za I kwartał 2005 r. pracownikom objętym ochroną (700,0 tys. zł), za zakupy sprzętu (1.470,6 tys. zł), spłatę kapitału wraz z odsetkami z tytułu pożyczki zaciągniętej w 2004 r. (719,4 tys. zł). Dyrektor Zakładu dodał, że rozliczenie pożyczki poparte było dokumentami oraz kontrolą ze Starostwa Powiatowego.

(dowód: akta kontroli tom I str. 532-533, 550-576)

Mimo udzielenia pożyczki na okres od 29.03.2006 r. do 31.12.2010 r. z terminem spłaty w całości do dnia 31.12.2010 r., w okresie objętym kontrolą zadłużenie z tego tytułu w dalszym ciągu wynosiło na 1.01.2014 r. 6.780 tys. zł, a na 31.12.2016 r. 4.113,2 tys. zł. Wynikało to z kolejnych zmian wprowadzanych aneksami¹³ do umowy, w których określano nowe terminy spłaty zarówno kapitału, jak i odsetek. W rezultacie, w aneksie nr 6 z 12.11.2014 r. ustalono, że końcowa spłata kapitału ma nastąpić we wrześniu 2020 r., natomiast spłata odsetek do 28.05.2022 r.

Dyrektor SPZOZ wyjaśnił, że powodem tych zmian była trudna sytuacja finansowa Zakładu. W 2011 r., bezpośrednio po objęciu stanowiska, podpisał aneks nr 5, od którego spłaty dokonywane były terminowo do końca 2014 r. Jednak w listopadzie 2014 r. (aneksem nr 6) dokonał kolejnego przesunięcia terminu płatności. Przyczyną zmian była konieczność realizacji pilnych i kosztownych zakupów obejmujących lampę rtg i kabel wysokiego napięcia do tomografu komputerowego o łącznej wartości 335,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli tom I str. 142, 168, 194, 303-317, 522, 527, 532-533, 549-576)

1.4. W latach 2014-2017 (I kwartał) przeprowadzonych zostało w SPZOZ łącznie 108 kontroli, w tym ponad połowa (56) przez organy inspekcji sanitarnej, a 19 przez konsultantów wojewódzkich i Wydział Zdrowia Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego. Dziesięć kontroli przeprowadził Lubelski Oddział Wojewódzki NFZ (LOW NFZ)¹⁴, cztery Państwowa Inspekcja Pracy, a sześć organ prowadzący (Powiat Lubartowski).

(dowód: akta kontroli tom I str. 377)

Spośród sześciu kontroli Starostwa Powiatowego w Lubartowie trzy dotyczyły spraw finansowych. W grudniu 2015 r. zbadano prawidłowość wydatkowania dotacji na zakup programu finansowo-księgowego oraz zakup serwera. Kontrola przeprowadzona w styczniu 2016 r. dotyczyła: zasad wynagradzania, trybu przyznania podwyżek w 2015 r., przepisów wewnętrznych dotyczących wysokości i struktury zatrudnienia, norm zatrudnienia wynikających z zasad określonych przez NFZ, zasadności i trybu zatrudnienia w III kwartale 2015 r. dodatkowego lekarza na Oddziale Ginekologiczno-Położniczym, a także zasad przyznawania ryczałtu za użytkowanie samochodu prywatnego do celów służbowych. W ocenie Starostwa w żadnym z ww. zakresów nie stwierdzono nieprawidłowości. W czerwcu oraz w sierpniu 2016 r. kontrolę przeprowadziła komisja rewizyjna Rady Powiatu. Dotyczyła ona m.in.: możliwości zatrudnienia dodatkowych lekarzy w ośrodkach zdrowia, ograniczenia kolejek do poradni specjalistycznych, rejestracji przez

¹³ Były to następujące aneksy: nr 1 z 7.09.2006 r., nr 2 z 24.08.2007 r., nr 3 z 28.06.2010 r., nr 4 z 26.11.2010 r., nr 5 z 10.03.2011 r. oraz nr 6 z 12.11.2014 r.

¹⁴ Z dziesięciu kontroli przeprowadzonych przez LOW NFZ siedem dotyczyło weryfikacji ofert złożonych przez SPZOZ w różnych zakresach świadczeń zdrowotnych.

internet, rotacji lekarzy, zatrudnienia w administracji, różnic w stawce za wynajmem lokali użytkowych, wynajęcia firmy zewnętrznej do wykonania SIWZ, modernizacji parkingu. Komisja sformułowała jeden wniosek pokontrolny, w którym zaleciła usprawnienie rejestracji telefonicznej do poradni specjalistycznych oraz zatrudnienie dodatkowego lekarza w jednym z ośrodków.

(dowód: akta kontroli tom I str. 378-399)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uwaga NIK dotyczy zaciągnięcia pożyczki długoterminowej w Siemens Finance Sp. z o.o. w wysokości o 700 tys. zł wyższej niż uzasadnione potrzeby SPZOZ w tym okresie. W ocenie Izby dokumentacja księgowa potwierdzała zaciągnięcie zobowiązania w kwocie 2.300 tys. zł na spłatę zaległości wobec dostawców. Skutkiem przekazania 700 tys. zł Starostwu Powiatowemu w Lubartowie, tytułem spłaty niewymagalnego zobowiązania (pożyczki, której termin spłaty określony został na 20.12.2014 r.) były wyższe koszty finansowe poniesione przez SPZOZ.

(dowód: akta kontroli tom I str. 247-288, 307-317, 527,532, 539)

Ocena cząstkowa

W kontrolowanych latach Zakład osiągał dodatni wynik finansowy, który systematycznie wzrastał. Wpłynęło to bezpośrednio na poprawę wskaźnika rentowności netto oraz na zmniejszenie ujemnej wartości kapitałów własnych. W całym analizowanym okresie zobowiązania przewyższały wartość aktywów Zakładu, a wskaźnik płynności finansowej I stopnia kształtował się poniżej poziomu uznawanego za bezpieczny. SPZOZ korzystał z pożyczek, których wysokość na koniec poszczególnych lat 2014-2016 malała i wynosiła: 8.480 tys. zł, 7.484,5 tys. zł i 6.432,6 tys. zł. Głównym celem ich zaciągania było zaspokojenie wymagalnych zobowiązań wobec dostawców i zapewnienie dostaw towarów i materiałów niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania Zakładu. NIK zauważa jednak, że pożyczka z Siemens Finance Sp. z o.o. została zaciągnięta w nadmiernej wysokości.

2. Wykorzystanie środków z dotacji i dofinansowania UE

Opis stanu
faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą SPZOZ realizował projekt pn. „Poprawa jakości i dostępności świadczeń medycznych przez dostosowanie do obowiązujących przepisów prawa SPZOZ w Lubartowie. Etap I”, korzystając z dofinansowania ze środków RPO WL 2007-2013¹⁵. Umowa o dofinansowanie projektu została zawarta z Zarządem Województwa Lubelskiego 24.03.2015 r.

(dowód: akta kontroli tom II str. 174, 1-23)

Całkowita wartość projektu została określona w umowie na 2.110,7 tys. zł, całkowite wydatki kwalifikowalne na 2.110,4 tys. zł, a dofinansowanie ze środków europejskich w kwocie nieprzekraczającej 1.793,9 tys. zł (nie więcej niż 85% kwoty całkowitych kosztów kwalifikowalnych). Wkład Zakładu w wysokości nie mniejszej niż 316,6 tys. zł stanowić miał nie mniej niż 15% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu. Okres realizacji projektu został wyznaczony datami: rozpoczęcia realizacji 1.09.2014 r., zakończenia rzeczowego 30.06.2015 r. oraz zakończenia finansowego 31.08.2015 r. Po ostatecznych zmianach treści umowy zakończenie rzeczowe nastąpić miało do 16.11.2015 r., a zakończenie finansowe do 15.12.2015 r. Zmieniona została także całkowita wartość projektu na kwotę 2.212,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli tom II str. 24-30, 176-179)

¹⁵ Na podstawie uchwały Nr CCLIX/5392/2014 z 22.07.2014 r. Zarządu Województwa Lubelskiego o wyborze do dofinansowania projektu nr 24/09-WND-RPLU.08.03.00-06-092/09.

Wartość robót składających się na projekt (wg kosztorysu inwestorskiego) wynosiła 1.949,5 tys. zł (brutto), z tego na: roboty budowlane 306,2 tys. zł, roboty elektryczne 503,1 tys. zł, roboty sanitarne 617,2 tys. zł, doprowadzenie gazów medycznych 195,5 tys. zł, sprzęt medyczny 327,5 tys. zł.

Po przeprowadzeniu postępowania w przetargu nieograniczonym wyłoniono wykonawcę, którym został Lider konsorcjum It-Tender, z którym SPZOZ zawarł umowę w dniu 6.07.2015 r. na wykonanie robót obejmujących przebudowę Zespołu Porodowego, w szczególności: wymianę instalacji klimatyzacji i wentylacji, wymianę instalacji sprężonych gazów medycznych i próżni, wymianę instalacji elektrycznej w całym zakresie opracowania, wymianę instalacji CO, CWU, ZWU, wymianę stolarki drzwiowej, remont łazienek (wymiana instalacji sanitarnej wraz z osprzętem – biały montaż, wymiana okładzin ściennych i posadzkowych), remont aneksów kuchennych, pokoju socjalnego personelu, malowanie ścian i sufitów, w całym zakresie opracowania, wykonanie posadzek, w pomieszczeniach w całym zakresie opracowania (terakota, wykładzina przemysłowa, panele), zakup, dostawę i montaż sprzętu oraz mebli wg zestawienia stanowiącego załącznik do specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Wynagrodzenie wykonawcy zostało określone ostatecznie na kwotę 1.894,2 tys. zł brutto. Termin realizacji wyznaczono na 23.09.2015 r., a odbioru końcowego robót i złożenia kompletnych dokumentów niezbędnych do zawiadomienia odpowiednich władz o zakończeniu budowy i przystąpieniu do użytkowania nie później niż do 16.11.2015 r.

(dowód: akta kontroli tom II str. 58-86, 89-94)

Na realizację projektu wydatkowano 2.529,5 tys. zł, z tego 2.397,4 tys. zł (94,8%) na roboty budowlane, a pozostałą część (5,2%) na: wykonanie dokumentacji projektowej obejmującej remont zespołu porodowego oraz wykonanie inwentaryzacji aktualnie posiadanego wyposażenia OIT (64,9 tys. zł), pełnienie obowiązków menadżera projektu (20 tys. zł), pełnienie nadzoru inwestorskiego (16,5 tys. zł), nagrody dla pracowników SPZOZ za wykonywanie obowiązków związanych z realizacją projektu (20 tys. zł), przygotowanie studium wykonalności oraz wniosku aplikacyjnego (8,6 tys. zł), na tablicę informacyjną (1,1 tys. zł) i promocję projektu (1 tys. zł).

(dowód: akta kontroli tom II str. 141, 142-143, 149-151, 157-161, 162-164, 165-167, 170-173)

SPZOZ otrzymał z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego środki finansowe z RPO WL 2007-2013 w wysokości 1.793 tys. zł, z tego 1.461,9 tys. zł jako płatność zaliczkową, a 331,1 tys. zł obejmującą refundację z uznanych wydatków kwalifikowalnych.

(dowód: akta kontroli tom II str. 101-140, 253-256)

Wytworzone i zakupione w trakcie realizacji projektu środki trwałe zostały zaewidencjonowane w systemie finansowo-księgowym SPZOZ, a łączna ich wartość wyniosła 2.527,4 tys. zł, z tego 2.126,8 tys. zł stanowiły roboty budowlane zwiększające wartość budynku (traktu porodowego oddziału położniczego), a 400,6 tys. zł aparatura medyczna, sprzęt i wyposażenie.

Oględziny pomieszczeń traktu porodowego oddziału położniczego wykazały, że roboty budowlane zostały zakończone. Zakupiony sprzęt i aparatura medyczna zostały tam zainstalowane, były sprawne i wykorzystywane w procesie udzielania świadczeń leczniczych. Aparatura medyczna posiadała paszporty techniczne oraz ważne przeglądy.

Urządzenia te nie posiadały oznaczeń w postaci numerów inwentarzowych ani informacji zawierających znak Unii Europejskiej i wskazujących na rodzaj Funduszu Europejskiego, z którego uzyskano dofinansowanie.

(dowód: akta kontroli tom II str. 194-209, 292-306)

2.2. W latach 2014-2016 SPZOZ otrzymał 1.172,9 tys. zł tytułem dotacji celowych, uzyskanych na podstawie umów zawartych w oparciu o art. 114 ust. 1 pkt 3 lub pkt 5 oraz art. 115 ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej¹⁶, z tego 1.122,9 tys. zł z budżetu podmiotu tworzącego – Powiatu Lubartowskiego i 50 tys. zł z budżetu Miasta Lubartów.

Badaniem kontrolnym objęto rozliczenie wszystkich ww. środków finansowych i stwierdzono, że zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, tj.:

- w 2014 r. 549,9 tys. zł na zakup:
  - zestawu do endoskopii przewodu pokarmowego (268 tys. zł),
  - programu finansowo-księgowego (33,6 tys. zł),
  - serwera do obsługi programu finansowo-księgowego (16,9 tys. zł),
  - aparatu usg i modernizację pomieszczenia pracowni usg (199,4 tys. zł),
  - aparatu usg doppler (32 tys. zł);
- w 2015 r. na wkład własny do projektu pn. „Poprawa jakości i dostępności świadczeń medycznych poprzez dostosowanie do obowiązujących przepisów prawa SP ZOZ w Lubartowie” (466,1 tys. zł),
- w 2016 r. 157 tys. zł na:
  - remont i rozbudowę parkingu przy SPZOZ (107 tys. zł),
  - zakup respiratora (50 tys. zł).

Ww. środki finansowe zostały terminowo i rzetelnie rozliczone z jednostkami dotującymi.

(dowód: akta kontroli tom I str. 400-420)

Podczas oględzin ww. sprzętu stwierdzono, że aparatura medyczna posiadała paszporty techniczne oraz ważne przeglądy, lecz nie było oznaczeń w postaci numerów inwentarzowych, mimo ich nadania w ewidencji księgowej.

(dowód: akta kontroli tom II str. 292-324)

2.2.1. Zakup programu finansowo-księgowego ENOVA został zrealizowany we wrześniu 2014 r. w WERVE sp. z o.o. we Wrocławiu. Wybór wykonawcy został przeprowadzony w czerwcu 2014 r., w oparciu o oferty sporządzone w październiku i listopadzie 2013 r. przez trzech dostawców oprogramowania. Wartość netto ofert wynosiła: 27,4 tys. zł, 40,7 tys. zł i 59,5 tys. zł. Ocen ofert oraz wyboru wykonawcy dokonała komisja powołana przez Dyrektora SPZOZ, która stwierdziła, że wybrała ofertę najkorzystniejszą cenowo, której dodatkowym atutem było zapewnienie integracji programu finansowo-księgowego z użytkowanym programem kadrowo-płacowym. Wybrany wykonawca był znany SPZOZ z dotychczasowej współpracy w zakresie dostaw aktualizacji innego oprogramowania.

W dniu 15.07.2014 r. Dyrektor SPZOZ zawarł z WERVE sp. z o.o. umowę „na dostawę i wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego klasy ERP”, której przedmiotem było ustalenie warunków współpracy w zakresie sprzedaży, wdrożenia oraz eksploatacji systemu ENOVA. Na jej podstawie wykonawca zobowiązał się do: wykonania analizy i adaptacji, dokonania instalacji, wdrożenia, testowania i przekazania poszczególnych elementów systemu oraz zawarcia umowy na świadczenie usług serwisowych (w formie odrębnej umowy).

Zgodnie z przedstawioną ofertą oprogramowania ENOVA proces wdrażania miał się składać z trzech etapów, a wdrożenie miało zostać uznane za zakończone, gdy użytkownik będzie w stanie pracować na poszczególnych modułach systemu (według § 7 ust. 1 i 2 umowy). Końcową datą jego uruchomienia miał być 15.01.2015 r. Termin ten przedłużono o kolejny rok (aneksem z 12.01.2015 r.), tj. na 15.01.2016 r. Wykonawca nie dotrzymał ww. terminu, w związku z powyższym pismem z 25.05.2016 r. został wezwany do podjęcia działań zmierzających do zakończenia prac do 15.06.2016 r. Termin ten, na prośbę wykonawcy,

¹⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1638, ze zm.

został przedłużony do 1.07.2016 r. Mimo to żadne czynności nie zostały przez niego podjęte. W konsekwencji Dyrektor SPZOZ skierował do niego 14.07.2016 r. pisemne oświadczenie o powierzeniu dalszego wykonywania prac osobie trzeciej na koszt i niebezpieczeństwo wykonawcy, stosownie do postanowień art. 636 Kodeksu cywilnego. W efekcie 25.07.2016 r. Dyrektor Zakładu zawarł – na czas nieokreślony - umowę serwisową z C4IT Paweł Goździaszek z Wrocławia na świadczenie usług przy eksploatacji systemu informatycznego ENOVA.

Dotychczasowy koszt zakupu, aktualizacji i wdrożenia programu finansowo-księgowego wyniósł 73,9 tys. zł, z tego w 2014 r. 33,6 tys. zł, w 2015 r. 15,1 tys. zł, w 2016 r. 19 tys. zł oraz w okresie od stycznia do maja 2017 r. 6,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli tom I str. 407-422, 425-521, 526-527, 531-532, tom II str. 343) Dyrektor SPZOZ wyjaśnił, że przyczyny opóźnienia we wdrażaniu kolejnych modułów programu finansowo-księgowego wynikały z winy wykonawcy, który notorycznie nie stawiał się w siedzibie Zakładu i przekładał terminy kolejnych wizyt. W rezultacie przeprowadził jedynie pierwszy etap procesu wdrożenia, wynikający z przedstawionej oferty, z wyjątkiem modułu „Księga inwentarzowa” (obejmująca Środki Trwałe i Wyposażenie) oraz stanowisk magazynowych apteki szpitalnej. „Księga inwentarzowa” została wdrożona przez firmę C4IT Paweł Goździaszek w sierpniu 2016 r., natomiast stanowiska magazynowe apteki szpitalnej w ogóle nie zostały wdrożone, ponieważ po rozpoczęciu tego procesu została podjęta decyzja wyłączenia z „części szarej” (administracyjnej) stanowisk magazynowych apteki szpitalnej i włączenia ich do „części białej” (medycznej). Pomimo wdrożenia częściowo pierwszego etapu przez Werve sp. z o.o., praca na oprogramowaniu nadal wymagała pomocy technicznej i merytorycznej ze strony C4IT Paweł Goździaszek. Drugi etap obejmujący „wdrożenie schematów księgowych, automatyki kosztów, raportowania” jest obecnie wdrażany przez tę firmę. Trzeci etap dotyczący „opieki serwisowej i opracowania dodatkowych raportów” także będzie przez nią realizowany.

Odnosnie połączenia systemu finansowo-księgowego z programem kadrowo-płacowym dyrektor SPZOZ wyjaśnił, że było ono planowane poza wdrożeniem określonym w umowie. Ostateczne wdrożenie systemu ENOVA planowane jest do końca 2017 r. Natomiast w zakresie połączenia z programem kadrowo-płacowym do 30.06.2018 r.

Dyrektor dodał także, że obecnie SPZOZ dochodzi roszczeń z tytułu poniesionych kosztów związanych z niezakończeniem wdrożenia programu. Jednocześnie zadeklarował, że po wdrożeniu oprogramowania wystąpi przeciwko poprzedniemu wykonawcy z roszczeniem o zwrot kosztów związanych z wykonaniem zastępczym.

(dowód: akta kontroli tom II str. 342-344)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Brak oznaczeń:

- numerami inwentarzowymi urządzeń medycznych i innych zakupionych w ramach objętego badaniem projektu z dofinansowaniem z RPO WL i ze środków finansowych pozyskanych w ramach dotacji celowych z jednostek samorządu terytorialnego (mimo nadania numerów w ewidencji środków trwałych),
- znakiem Unii Europejskiej oraz rodzajem Funduszu Europejskiego, z którego pozyskano dofinansowanie na zakup sprzętu medycznego,

było działaniem nierzetelnym, a także niezgodnym z Wytycznymi dla Beneficjentów w zakresie informacji i promocji w ramach RPO WL 2007-2013.

Dyrektor SPZOZ wyjaśnił, że odstąpiono od oznakowania sprzętu medycznego numerami inwentarzowymi z uwagi na potrzebę ich ciągłej dezynfekcji silnymi

środkami. Natomiast brak odpowiednich oznaczeń sprzętu zakupionego w ramach dofinansowania z Unii Europejskiej, Dyrektor uzasadnił nieprzekazaniem takiej informacji przez menadżera realizującego projekt na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z SPZOZ. Zasadą jest, że osobami odpowiedzialnymi za dokonanie oznaczeń są pielęgniarki oddziałowe.

W trakcie kontroli NIK zostały naniesione brakujące oznaczenia na sprzęcie medycznym poddanym oględzinom.

(dowód: akta kontroli tom I str. 526, 530, tom II str. 325-332)

Ocena cząstkowa

Zgodnie z celami zawartych umów, Zakład wykorzystał wsparcie finansowe udzielone ze środków finansowych RPO WL 2007-2013 oraz w ramach dotacji celowych jednostek samorządu terytorialnego. Rozliczenia dokonane z podmiotami udzielającymi wsparcia były rzetelne i terminowe, a uzyskane efekty poprawiły jakość udzielanych przez Zakład świadczeń zdrowotnych. Stwierdzona nieprawidłowość polegała na nieoznaczeniu zakupionego sprzętu we właściwy sposób, co zostało uzupełnione w trakcie niniejszej kontroli.

3. Udzielanie zamówień publicznych

Opis stanu faktycznego

3.1. Przepis § 4 zarządzenia Dyrektora SPZOZ nr 34/2008 z dnia 28.07.2008 r. w sprawie Regulaminu zamówień publicznych, obligował Zakład do sporządzania planu zamówień publicznych i przewidywał szczegółową procedurę jego przygotowywania, a także dokonywania w nim ewentualnych zmian. Plan należało sporządzić w oparciu o przewidywane potrzeby na dostawy i usługi na następny rok budżetowy, złożone do 10 października przez jednostki organizacyjne Zakładu do komórki zajmującej się zamówieniami publicznymi oraz zatwierdzony centralny plan robót budowlanych, opracowany przez Dział Techniczno-Gospodarczy. Na ich podstawie jednostka odpowiedzialna za zamówienia publiczne obowiązana była sporządzić, w terminie do 20 grudnia, plan zamówień publicznych Zakładu i po uzyskaniu potwierdzenia Głównego Księgowego o zabezpieczeniu w planie finansowym SPZOZ środków finansowych na jego realizację, przekazać Dyrektorowi do zatwierdzenia. Zmiany planu zamówień publicznych możliwe były jedynie w uzasadnionych przypadkach i wymagały akceptacji Głównego Księgowego i Dyrektora oraz zmiany planu finansowego.

W praktyce, jednostki organizacyjne Zakładu zapotrzebowania na zakupy sprzętu medycznego, na następny rok budżetowy, przekazywały do Sekcji Finansowo-Księgowej, natomiast na roboty budowlane do Działu Techniczno-Gospodarczego, gdzie podlegały weryfikacji pod względem zasadności. Materiały te były następnie wykorzystywane do opracowania planów rzeczowo-finansowych (w tym planu zakupów sprzętu medycznego oraz planu robót budowlanych), na których Główny Księgowy potwierdzał zabezpieczenie środków finansowych, a Dyrektor je zatwierdzał. Otrzymywane od Głównego Księgowego zatwierdzone plany rzeczowo-finansowe wraz z planem zakupów i robót budowlanych nie były wykorzystywane do opracowania, wymaganych ww. zarządzeniem nr 34/2008, planów zamówień publicznych, gdyż te w ogóle nie były sporządzane. Opracowywano jedynie wykaz, w którym wyszczególnione były umowy (na dostawy i usługi) oraz okres ich obowiązywania. Nie obejmował on jednak wszystkich obowiązujących umów np. z zakresu działalności Działu Techniczno-Gospodarczego czy Sekcji Finansowo-Księgowej.

(dowód: akta kontroli tom I str. 357-376, 582-588)

3.2. W okresie od 19 maja do 1 września 2014 r. obowiązywał w SPZOZ Regulamin udzielania zamówień o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, wprowadzony

zarządzeniem Dyrektora nr 11/2014 z 19.05.2014 r. Według § 2 ust. 3 pkt 3 tego Regulaminu, w przypadku zamówień o wartości od 0,5 tys. zł (w okresie od 19.05. do 4.08.2014 r.), a następnie od 3 tys. zł (w okresie od 5.08. do 1.09.2014 r.) do 20 tys. zł, pracownik odpowiedzialny za realizację danego wydatku zobowiązany był do dokonania analizy cen rynkowych i potwierdzenia podpisem na odpowiednim dokumencie księgowym, że wydatek nie odbiega od cen rynkowych (jest oszczędny i efektywny). Z kolei dla zamówień przekraczających wartość 20 tys. zł w załączeniu do Regulaminu wprowadzono wzory: protokołu z ustalenia wartości zamówienia, wniosku o rozpoczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zaproszenia do złożenia oferty, ogłoszenia). Przedmiotowy Regulamin został uchylony przez Dyrektora SPZOZ w dniu 2.09.2014 r. (zarządzeniem nr 21/2014 z 2.09.2014 r.).

(dowód: akta kontroli tom I str. 603-620)

3.3. Badanie w zakresie udzielonych przez Zakład zamówień publicznych przeprowadzono na losowo wybranej próbie wydatków o łącznej wartości 2.846,2 tys. zł zrealizowanych przez Zakład w latach 2014-2016.

Analiza dokumentacji dwóch zamówień publicznych o wartościach szacunkowych powyżej 30 tys. euro, zrealizowanych w trybie przetargu nieograniczonego, obejmujących usługę udzielenia kredytu/pożyczki długoterminowej oraz roboty budowlane wraz z dostawą i montażem sprzętu na trakcie porodowym, wykazała, że zostały one zrealizowane zgodnie z przepisami ustawy Pzp.

Natomiast weryfikacja dokumentacji (w tym z okresu, w którym nie obowiązywał Regulamin udzielania zamówień podprogowych) potwierdzającej udzielenie, nieprzekraczających wartości progowej, zamówień publicznych na:

- dostawy: a) programu-finansowo księgowego, b) serwera, c) aparatu usg doppler oraz

- usługi: d) serwisu programu finansowo-księgowego, e) udzielenia pożyczki krótkoterminowej, f) doradztwa prawnego w zakresie Pzp (obejmującego opracowanie SIWZ oraz przeprowadzenie procedury przetargowej i postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na realizację remontu traktu porodowego w ramach projektu pod nazwą: „Poprawa jakości i dostępności świadczeń medycznych poprzez dostosowanie do obowiązujących przepisów prawa SPZOZ w Lubartowie. Etap I”), g) pełnienia obowiązków menadżera dla ww. projektu, h) nadzoru inwestorskiego nad jego realizacją,

wykazała, że zamówienia o wartości 63,5 tys. zł, wymienione w pkt b), d), e), f), zostały udzielone bez rozpoznania cenowego.

(dowód: akta kontroli tom I str. 418-454, tom II str. 347, 352-380)

3.3.1. Analiza dokumentacji dotyczącej zakupu oprogramowania finansowo-księgowego wykazała, że;

- analizowanie rynku oprogramowania finansowo-księgowego funkcjonującego w jednostkach ochrony zdrowia rozpoczęto w 2013 r., co zakończyło się zebraniem ofert trzech firm na zakup oprogramowania: a) jProbit za kwotę 40.650 zł netto (oferta z 24.10.2013 r.), b) COMARCH ERP OPTIMA o wartości 51.519 zł netto (oferta z 5.11.2013 r.), c) ENOVA o wartości 27.361 zł netto (oferta z 22.11.2013 r.);

- oferty zostały ocenione w dniu 9.06.2014 r. przez komisję powołaną w tym celu przez Dyrektora (zarządzeniem nr 14/2014 z 5.06.2014 r.);

- Dyrektor Zakładu zatwierdził wybór komisji, która wskazała na oprogramowanie ENOVA oferowane przez Werve Sp. z o. o. z Wrocławia z uwagi na: „przedstawienie najbardziej korzystnych warunków cenowych” oraz „dodatkowy atut” w postaci „zapewnienia integracji oprogramowania z użytkowanym już programem kadrowo-płacowym” (aktualizowanym przez tego samego kontrahenta).

(dowód: akta kontroli tom I str. 425-457)

Dyrektor SPZOZ wyjaśnił, że wymogiem było, aby program był przystosowany do specyfiki działania Zakładu, w tym jego potrzeb sprawozdawczych. Program miał obsługiwać magazyny, majątek trwały, faktury sprzedaży, stanowisko kasowe oraz stanowiska finansowo-księgowe. O powyższych wymaganiach informowany był wyłącznie ustnie każdy oferent na etapie zapraszania do prezentacji programu. Każda z ofert zawierała wymagane elementy i nie podlegała odrzuceniu. W trakcie prezentacji nie mieliśmy możliwości praktycznego poznania działania programów. Wszystkie zapewniały możliwość generowania wydruków potrzebnych do sprawozdań (do Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Finansów), czego nie umożliwiało posiadane dotychczas oprogramowanie. Programy ENOVA i COMARCH ERP OPTIMA zakładały wykorzystanie dotychczas stosowanego planu kont i sposobu ewidencjonowania kosztów, co było czytelne i sprawdzone, a także pozwalało zaoszczędzić czas na konieczność wprowadzenia innych rozwiązań (stworzenie nowego planu kont w innym układzie), które proponował program JPROBIT. Wybrane oprogramowanie ENOVA było optymalne pod względem proponowanych rozwiązań i wysokości środków finansowych za jego zakup, a także dawało zapewnienie możliwości integracji z funkcjonującym systemem kadrowo-płacowym R2Płatnik, bez ponoszenia dodatkowych nakładów finansowych.

(dowód: akta kontroli tom I str. 425-457)

3.3.2. Zawarcie 25.07.2016 r. umowy serwisowej z C4IT Paweł Goździaszek z Wrocławia na świadczenie usług przy eksploatacji systemu informatycznego ENOVA nie zostało poprzedzone przeprowadzeniem rozpoznania cenowego i wyborem na tej podstawie najkorzystniejszej oferty. Nie ustalono wartości szacunkowej zamówienia, a umowę zawarto na czas nieokreślony. Wynagrodzenie miesięczne, za pakiet 50 godzin do wykorzystania na prace zdalne, wynosiło 6.150 zł brutto. W przypadku większego zapotrzebowania na usługi koszt miał być ustalany indywidualnie. Następnie umowę rozwiązano z dniem 30.11.2016 r. i zawarto kolejną w dniu 1.12.2016 r. ze stawką ryczałtową 1.230 zł brutto za 10 godzin pracy zdalnej oraz krótkie konsultacje telefoniczne w dni robocze w godzinach 8.30-16.30. Jednocześnie ustalono, że prace wykonane ponad limit zostaną opłacone oddzielnymi stawkami, zróżnicowanymi w zależności od pory dnia i wykonania w siedzibie Zakładu lub zdalnie. Przedmiotowa umowa zawarta została na czas nieokreślony.

Odnosząc się do sposobu wyboru kolejnego podmiotu wdrażającego system finansowo-księgowy Dyrektor Zakładu wyjaśnił, że firma C4IT Paweł Goździaszek była SPZOZ wcześniej znana, gdyż obie firmy zajmowały się wdrażaniem programu ENOVA i współpracowały ze sobą na etapie prezentacji programu przed złożeniem oferty. Ze względu na trudną współpracę z Werve sp. z o.o. została podjęta decyzja o podpisaniu umowy serwisowej z C4IT, aby kontynuować prace wdrożeniowe. Nie ustalono szacunkowej wartości zamówienia, a jedynie stawkę za godzinę pracy wdrożeniowca w wysokości 100 zł netto. Ilość godzin pracy miała wynikać z bieżących potrzeb.

(dowód: akta kontroli tom I str. 425-457, 491-521)

3.4. Zgodnie z art. 98 ust. 1 i 2 ustawy Pzp w SPZOZ sporządzano roczne sprawozdania o udzielonych w latach 2014-2016 zamówieniach. Sprawozdania za 2014 r. i za 2015 r. nieterminowo przekazano (w formie elektronicznej) Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych.

Według sprawozdań za lata 2014-2016 wartości udzielonych zamówień podprogowych wyniosły odpowiednio 520,5 tys. zł, 438,7 tys. zł oraz 665,3 tys. zł netto. Wartości te zostały ustalone na podstawie wykazów zamówień zrealizowanych na podstawie art. 4 pkt 8 Pzp, prowadzonych przez inspektora ds. zamówień publicznych. Kontrola wykazała, że wykazy te nie ujmowały wartości wszystkich zamówień podprogowych udzielonych przez SPZOZ, w tym niektórych

spośród zamówień zbadanych przez NIK, takich jak np. zakupy: programu finansowo-księgowego (27,3 tys. zł netto w 2014 r.), serwera (16,3 tys. zł netto w 2014 r.), aktualizacji oprogramowania i licencji dostępowych do programu finansowo-księgowego (12,3 tys. zł netto w 2015 r.), usługi serwisowej oprogramowania finansowo-księgowego (15,5 tys. zł netto w 2016 r.).

(dowód: akta kontroli tom I str. 320-333, tom II str. 352-354)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Czterech zamówień publicznych podprogowych o łącznej wartości 63,5 tys. zł udzielono bez rzetelnego oszacowania ich wartości i udokumentowania przeprowadzenia rozpoznania cenowego, aby zapewnić wybór najkorzystniejszej oferty. Sytuacja taka miała miejsce w przypadku zakupów usług: doradztwa prawnego w zakresie ustawy Pzp¹⁷ (o wartości 18,5 tys. zł), serwisowania programu finansowo-księgowego (17,2 tys. zł), udzielenia pożyczki krótkoterminowej w kwocie 370 tys. zł (o wartości zamówienia 7,8 tys. zł) oraz dostawy serwera (20 tys. zł).

W związku z uchynieniem Regulaminu udzielania zamówień o wartości nieprzekraczającej kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, nie było określonej procedury i osób odpowiedzialnych za udzielanie tego rodzaju zamówień. W konsekwencji niektóre komórki organizacyjne SPZOZ dokonywały samodzielnych zakupów lub zlecały na bieżąco ich realizację pracownikom zajmującym się zaopatrzeniem, działając niezależnie od stanowiska odpowiedzialnego za realizację zamówień publicznych.

Ponadto, analiza losowo wybranych dowodów księgowych dokumentujących dokonanie wydatków, których przedmiotem były usługi i dostawy zrealizowane od czerwca do sierpnia 2014 r., tj. w okresie obowiązywania Regulaminu udzielania zamówień podprogowych wykazała, że dowody księgowe, dokumentujące udzielenie zamówień publicznych, zrealizowanych na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy Pzp (w przedziałach kwotowych od 0,5 tys. zł, a następnie od 3 tys. zł do 20 tys. zł) nie zostały opatrzone opisem wymaganym na podstawie § 2 ust. 3 pkt 3 tego Regulaminu, a tym samym brak było potwierdzenia, że zostały one zrealizowane zgodnie z dyspozycją w nim zawartą.

Powyższe wskazuje na naruszenie zasad dokonywania wydatków publicznych, określonych w art. 44 ust. 3 i art. 254 pkt 3 i 4 ustawy o finansach publicznych.

(dowód: akta kontroli tom I str. 523, 525, 529, 603-620, tom II str. 343, 347, 352-354, 369-380)

Dyrektor Zakładu wyjaśnił, że nowelizacja ustawy Pzp z 14.03.2014 r. objęła między innymi podniesienie do 30 tys. euro minimalnego progu wartości szacunkowej zamówienia, od którego zamawiający mają obowiązek stosować przepisy tej ustawy. Z uzasadnienia do projektu ustawy wynikało, że zwiększenie progu miało m.in. na celu usunięcie zbędnych barier w udzielaniu przetargów oraz odformalizowanie postępowania. Mimo braku obowiązku prawnego wprowadzony został Regulamin udzielania zamówień podprogowych z przeświadczeniem, że z jednej strony ułatwi on realizację rygoru art. 44 ustawy o finansach publicznych, a z drugiej nie ograniczy sprawności działania i terminowości. Jednak po trzech miesiącach jego obowiązywania, po konsultacji z pracownikami, uznano, że stanowi on poważną barierę biurokratyczną w sprawnym i terminowym działaniu.

(dowód: akta kontroli tom I str. 336-337)

¹⁷ Obejmującego w szczególności opracowanie SIWZ oraz przeprowadzenie procedury przetargowej i postępowania o udzielenie zamówienia obejmującego remont traktu porodowego.

2. Nie opracowywano w latach objętych kontrolą planów zamówień publicznych, co było niezgodnie z § 4 zarządzenia Dyrektora SPZOZ nr 34/2008 z dnia 28.07.2008 r. w sprawie Regulaminu udzielania zamówień.

Dyrektor Zakładu wyjaśnił, że powodem nieprzestrzegania ww. zarządzenia w zakresie planowania zamówień publicznych było „niedopilnowanie”.

(dowód: akta kontroli tom I str. 357-376, 582-588, tom II str. 336)

3. Nierzetelnie sporządzono roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach publicznych za lata 2014-2016, w zakresie określonym w § 1 pkt 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania¹⁸ oraz § 1 pkt 10 zastępującego go rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania¹⁹, tj. łącznej wartości udzielonych zamówień, bez podatku od towarów i usług, które zostały udzielone z wyłączeniem procedur określonych w ustawie Pzp na podstawie art. 4 pkt 8 tej ustawy.

Przyczyną tego stanu było nierzetelne ewidencjonowane wydatków zrealizowanych na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, mimo, że niektóre z objętych badaniem dowodów księgowych były opatrywane opisem o treści: „zakup zrealizowany w trybie pozaustawowym art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych”. Ponadto, w okresie objętym kontrolą brak było kontroli funkcjonalnej, o której mowa w § 7 zarządzenia Dyrektora SPZOZ nr 34/2008 z dnia 28.07.2008 r., gdyż nie została wskazana osoba nadzorująca – w imieniu Dyrektora Zakładu - stanowiska realizujące zamówienia publiczne i zaopatrzenie.

Ponadto stwierdzono, że roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach w roku 2014 i w roku 2015 zostały przekazane Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w dniach 17.03.2015 r. i 10.03.2016 r., tj. z opóźnieniem wynoszącym odpowiednio 16 i 9 dni, co skutkowało naruszeniem przepisu art. 98 ust. 2 ustawy Pzp.

Dyrektor SPZOZ wyjaśnił, że przyczyną nieprawidłowości był brak kompletnej informacji z Sekcji Finansowo-Księgowej o wartości netto dowodów dokumentujących realizację wydatków wraz z odpowiednim opisem o trybie, w jakim zrealizowano zamówienie. Jednocześnie Dyrektor Zakładu poinformował kontrolera, że nie jest w stanie przedstawić w trakcie niniejszej kontroli faktycznych kwot, które powinny być wykazane w sprawozdaniach za lata 2014-2016, gdyż wymagałoby to przejrzania 21.036 dowodów i wyodrębnienia z nich danych dotyczących zamówień zrealizowanych poniżej progu ustawowego. Dyrektor Zakładu zauważył konieczność wprowadzenia precyzyjnej procedury gwarantującej pełny przepływ informacji niezbędnych do sporządzenia rzetelnego sprawozdania i zadeklarował, że zostanie ona opracowana jak najszybciej.

(dowód: akta kontroli tom I str. 320-333, 338, 345-346, 354-356, tom II str. 333, 335-336, 338, 340)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. NIK zauważa, że:

- w obrocie prawnym i administracyjnym w SPZOZ²⁰ w okresie objętym kontrolą (i w trakcie jej trwania) funkcjonowała niezgodna z Regulaminem organizacyjnym Zakładu nazwa komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za realizację zamówień publicznych, tj. „Sekcja ds. zamówień publicznych i zaopatrzenia”, mimo, że od 26 czerwca 2012 r. (zarządzeniem nr 18/2012 z 26.06.2012 r. wprowadzonym przez obecnego Dyrektora Zakładu) komórkę tę określono jako „samodzielne stanowisko pracy ds. zamówień publicznych” (§ 12 ust. 4 lit. h oraz § 23 ust. 7

¹⁸ Dz.U. poz. 1530.

¹⁹ Dz.U. poz. 2038.

²⁰ Tj. m.in. w zakresach czynności pracowników, na pieczętkach, w treści informacji zamieszczonych na drzwiach, jak i w dokumentach dot. realizowanych zamówień publicznych.

Regulaminu) oraz odrębnie funkcjonujące „wieloosobowe stanowisko ds. zaopatrzenia” (§ 12 ust. 4 lit. i Regulaminu). Regulacja taka obowiązywała także według Regulaminu organizacyjnego, wprowadzonego przez Dyrektora zarządzeniem nr 7/2016 z 11.02.2016 r. (§ 12 ust. 4 lit. h i lit. i oraz § 23 ust. 7 i ust. 8 Regulaminu);

- z dniem 18.01.2016 r. uchylono regulacje wewnętrzne SPZOZ dotyczące zasad kontroli wewnętrznej dokumentów księgowych, w których ustalone były m.in. zasady umieszczania na dowodach zakupu opisu (w formie pieczętki) wskazującego na podstawę udzielenia zamówienia publicznego, co skutkowało brakiem rzetelnych informacji w tym zakresie i w konsekwencji wybiórczym ewidencjonowaniem udzielonych zamówień publicznych o wartościach podprogowych;

- w Regulaminie udzielania zamówień publicznych (wprowadzonym zarządzeniem nr 34/2008 z 28.07.2008 r.) nie zostały zaktualizowane zapisy dotyczące wartości progowej zamówień publicznych, od której istnieje obowiązek stosowania ustawy Pzp, mimo zmian wprowadzonych nowelizacją ustawy Pzp z 14.03.2014 r.

(dowód: akta kontroli tom I str. 582-588, tom II str. 381-394, 400-408, 410-424)

Ocena cząstkowa

Zakład przestrzegał ustawy Pzp przy udzieleniu dwóch objętych badaniem zamówień publicznych, o wartości przekraczającej równowartość 30 tys. euro. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na nierzetelnym sporządzeniu rocznych sprawozdań ze zrealizowanych zamówień publicznych za lata 2014-2016, w zakresie wartości zamówień udzielonych na podstawie art. 4 pkt 8 tej ustawy. W ocenie NIK wprowadzenie regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej progów ustawowych było przejawem dobrej praktyki, a jego uchylenie skutkowało nieprawidłowościami w procesie udzielania tego rodzaju zamówień. Kontrola wykazała brak rzetelnego działania Zakładu przy wydatkowaniu środków publicznych, w ramach czterech zamówień podprogowych, co skutkowało ich dokonaniem z naruszeniem zasad określonych w art. 44 ust. 3 i art. 254 pkt 3 i 4 ustawy o finansach publicznych.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹, wnosi o:

1. Wykazywanie rzetelnych danych w zakresie wartości zamówień publicznych podprogowych w sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach oraz terminowe ich przekazywanie Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych.
2. Planowanie zamówień publicznych zgodnie z wewnętrznymi regulacjami.
3. Organizację systemu udzielania zamówień publicznych podprogowych, w sposób zapewniający realizację wydatków zgodnie z przepisami art. 44 ust. 3 oraz art. 254 pkt 3 i pkt 4 ustawy o finansach publicznych.
4. Bieżące oznaczanie, w odpowiedni sposób, nabywanych środków trwałych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia

²¹ Dz. U. z 2017 r., poz. 524.

pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 17 lipca 2017 r.

Kontroler

Ewa Kulik
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
podpis

.....
podpis